

набагато краще складають іспити й засвоюють матеріал у ході навчання. Поліцейських-жінок не залучають до проведення окремих спецоперацій (з агресивними демонстрантами, під час звільнення заручників, у роботи в спецпідрозділах), але головним чином у підготовці жінки-поліцейські та чоловіки проходять однаковий курс навчання, і до оцінювання їхніх знань, навичок та якостей використовуються однакові критерії [3, с. 132]

Список використаної літератури:

1. Гаркуша А.Г. Гендерний паритет: жінка в Національній поліції України. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування* 2019 № 1. Теорія та історія державного управління. 2019. http://el-zbirn-du.at.ua/2019_1/4.pdf

2. Дунаєва А.Ю. Роль жінок-поліцейських в діяльності патрульної поліції. Національна поліція України: проблеми становлення та розвитку: зб. *Матеріалів науково-практичної конференції* (м. Харків, 10 грудня 2015 р.). ХНУВС. Харків. 2015. С. 51-53.

3. Політова А. С. Права жінок-поліцейських та політика гендерної рівності: досвід інших країн у вітчизняному контексті // Національна поліція Донецчини: проблеми становлення та стратегія розвитку - 2016 : *Всеукр. наук.-практ. конф. (Маріуполь, 21 жовтня 2016 р.) : тези доповідей. ДВНЗ «ПДТУ», Головне упр. Нац. поліції в Донецькій області, Донецький юридичний ін-т. Маріуполь, 2016. С. 132–134.*

УДК 347.53

Роман ПОЛИЩУК,

*здобувач ступеня вищої освіти магістр
за спеціальністю «Право» ННІ ЗДН
Національної академії внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Національної академії внутрішніх справ,
доктор філософії*

Наталія ПОЛІШКО

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ ЗАПОДІЯНОЇ ГРОМАДЯНАМ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТІВ

Цивілізованість і демократичність кожної держави визначається в першу чергу рівнем її конкретної турботи про потреби найбільш знедолених громадян. На жаль, соціально незахищених людей, тих хто перебуває в злиднях, в Україні зараз більшість. Вони гідні не милостині, у виді злиднених зарплат, пенсій і мізерних допомог. За свою працю, втрачене здоров'я на трудових і ратних фронтах вони чекають від своєї

держави більш гуманного ставлення до себе і своїх дітей, дружин, нормальних умов життя, елементарної певності в завтрашньому дні.

Досліджуючи інститут компенсації шкоди, не можна не зупинитися на проблемах, що виникли в результаті важливих військових подій і екологічних вибухів останніх років, особливо, коли це стосується статусу і соціального захисту громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, і теперішнього - постраждалих в наслідок воєнної агресії рф.

Чи можлива компенсація майнової і моральної шкоди, завданої громадянам військовими діями росії, на кому лежить обов'язок її компенсації, кому подавати позови, чи вимагаються докази неправомірності військових дій і т. д. Для ясності необхідно звернутися до тлумачення діючого законодавства, Конституції України і до міжнародних норм. Стосовно компенсації шкоди (майнової і моральної), завданої військовими діями, мова повинна йти про цивільні правовідносини, а не адміністративні, не будь-якими галузевими правами необхідно керуватися в даному випадку, а нормами цивільного законодавства.

Уперше в Європі з часів Другої світової війни російська агресія проти України стала безпрецедентним порушенням основ міжнародного правопорядку та принципів міжнародного права. Агресором здійснюються численні порушення прав українців, наявні неймовірні втрати, яких зазнає внаслідок цього економіка України. Неможливо примиритися зі стражданнями мирних українців, яких вони зазнають внаслідок поранень, смертей своїх рідних, втрати житла та взагалі всього самого необхідного [3].

Під час воєнних дій завдаються збитки не лише життю та здоров'ю, майну фізичних осіб, а й територіальним громадам, яким належить право власності на рухоме і нерухоме майно, землю, природні ресурси тощо. Державні підприємства, бізнес теж потерпають від агресії з боку російської федерації.

На жаль, чіткого механізму правової оцінки дій країни-агресора та її представників до цього часу остаточно не вироблено, як і зрозумілих та ефективних шляхів відшкодування шкоди. Частина витрат на себе прийняла держава, але вона не здатна повністю покрити заподіяну шкоду. Крім того, не всі види шкоди (моральна шкода, упущена вигода тощо) передбачають виплату матеріальної компенсації.

Питання відшкодування збитків може вирішуватись Україною та міжнародною спільнотою лише разом та комплексно у правовому політичному та економічному аспектах. Одне з головних питань – забезпечення реального відшкодування збитків [2].

Відшкодуванню підлягає шкода, заподіяна внаслідок: заподіяння шкоди життю та здоров'ю людини; пошкодження чи знищення майна під

час бойових дій; втрати або вилучення майна збройними формуваннями, що перебувають під контролем країни-агресора; втрати майна особою, яка була змушена залишити місце проживання через бойові дії чи окупацію.

Фізичні особи подають позови, пов'язані з відшкодуванням: майнової шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії; моральної шкоди внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю; моральної шкоди, заподіяної агресією рф.

Відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, завданої внаслідок агресії рф, є однією з найактуальніших тем сьогодення. Питання відшкодування шкоди фізичним особам дещо врегульовано на законодавчому рівні, оскільки 22 травня набув чинності Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації проти України» [1].

Даний Закон визначає порядок звернення із заявою про отримання компенсації за знищене майно, черговість розгляду заяв, види компенсації, механізм оцінки втрат, порядок ухвалення рішення про надання коштів. Що стосується юридичних осіб, то їм стягувати шкоду, завдану нічим не виправданою агресією рф, доводиться у судових інстанціях. Починаючи з 2014-го та за роки від початку повномасштабного вторгнення, в господарських судах вже сформовано відносно сталу практику щодо відшкодування шкоди, завданої країною-терористом, але, попри подібність на подібність та однотипність таких справ, при їх розгляді все ще виникають проблемні моменти [1].

Необхідно врахувати обсяг шкоди, що компенсується (майнової і моральної). Загальний принцип в цивільному праві - це повне відшкодування. Повне відшкодування означає компенсацію реальної шкоди і неoderжаних доходів, сюди можуть входити і компенсації втраченого заробітку, і призупинена пенсія, і втрата житла і будь-якого іншого майна. В кожному конкретному випадку шкода повинна оцінюватися судом, виходячи з тих збитків, що були завдані громадянину. Крім того, жодних перешкод для компенсації і моральної шкоди не існує. При визначенні розміру суми компенсації моральної шкоди повинні враховуватися всі обставини: що конкретно шкода була завдана, що людина при цьому перенесла страждання. В одних випадках повинна йти мова про втрату життя (зокрема, годувальників), здоров'я і т. д., про страждання, викликані навіть тим, що вони знаходилися в дуже небезпечній ситуації, під бомбардуванням, дуже багато пережили. Всі ці обставини повинні враховуватися судом при вирішенні питання про суму, що повинна буде надаватися у відшкодування моральної шкоди.

Список використаної літератури:

1. Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України. Закон України від 23 лютого 2023 року №2923-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2923-20#Text>

2. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації. Постанова КМ України від 20.03.2022. № 326. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-%D0%BF#Text>

3. Вирішення позовів про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок агресії РФ, у рамках цивільного судочинства відшкодування шкоди, заподіяної збройною агресією російської федерації: окремі процесуальні аспекти <https://pravo.ua/vidshkoduvannia-shkody-zavdanoi-zbroinoiu-ahresiiei-rosiiskii-federatsii-okremi-protsesualni-aspekty/>

УДК 342.565.2 (477)

Данило ЗЕЛІНСЬКИЙ,

здобувач ступеня вищої освіти магістр

за спеціальністю «Право» ННІ ЗДН

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Національної академії внутрішніх справ,

доктор філософії

Наталія ПОЛІШКО

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ЙОГО РОЛЬ В СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ

Забезпечення дотримання прав людини є визначальним напрямком розбудови демократичної держави. У міжнародній практиці визначальну роль в національній системі захисту прав людини, впроваджені верховенства права та у забезпеченні належної поведінки органів державної влади відіграє інститут Омбудсмена, який є одним з елементів парламентського контролю за діяльністю виконавчої влади.

Статус, функції та компетенція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини закріплені у конституційному Законі України